

Talousarvion 2025 ja taloussuunnitelman 2026–2027 valmistelu

Kunnanhallitus 10.06.2024 § 207

506/02.02.00/2024

Valmistelija	vs. talousjohtaja Sirpa Roos, kunnanjohtaja Virpi Sailas etunimi.sukunimi@kirkkonummi.fi , puh. 09 29671 (vaihe)
Päätösehdotus	<p>Kunnanjohtaja Sailas Virpi</p> <p>Kunnanhallitus päättää</p> <p>1 hyväksyä liitteen mukaisen vuoden 2025 talousarvion laadintakehyksen</p> <p>2 merkitä tiedoksi vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadintakehyksen</p> <p>3 kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2025 talousarvioehdotuksensa toimielintasoisen toimintakatteen puitteissa ottaen huomioon erikseen sitovan HSL:n määrärahan</p> <p>4 kehottaa kaikkia palvelualueita kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana</p> <p>5 todeta, että palvelualueiden ehdotukset vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026 - 2027 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 30.9.2024</p> <p>6 todeta vuoden 2025 talousarvion valmisteluajataulusta seuraavaa:</p> <ul style="list-style-type: none">- Lautakuntakäsittelyt 30.9. mennessä- Kunnanjohtajan talousarvioesitys KH:lle 12.10.- KH:n talousarvioehdotus valtuustolle KH 4.11.- Valtuuston talousarviokokous KV 11.11.
Käsittely	<p>Kunnanjohtaja Virpi Sailas ja vs. talousjohtaja Sirpa Roos esittelivät asiaa kokouksessa.</p> <p>Puheenjohtaja julisti keskustelun päättyneeksi. Keskustelun aikana puheenjohtaja Timo Haapaniemi oli tehnyt seuraavat lisäehdotukset päätösehdotukseen:</p> <p>Kunnanhallitus päättää</p> <p>1 hyväksyä liitteen mukaisen vuoden 2025 talousarvion laadintakehyksen</p> <p>2</p>

merkitä tiedoksi vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadintakehyksen sillä lisäyksellä, että suunnitelmavuoden 2026 tulos on saatava positiiviseksi tarkentuvien verotuloennusteiden ja tarvittavin talouden sopeuttamistoimin, joita tarkastuslautakuntakin on edellyttänyt

3

kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2025 talousarvioehdotuksensa toimielintasoisen toimintakatteen puitteissa ottaen huomioon erikseen sitovan HSL:n määrärahan

4

kehottaa kaikkia palvelualueita kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana

5

kehottaa käynnistämään neuvottelut HSL:n johdon kanssa siitä, että kunnan maksuosuudet arvioidaan uudelleen ja hillitään maksuosuuden kasvua kestäväälle tasolle

6

todeta, että palvelualueiden ehdotukset vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026 - 2027 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 30.9.2024

7

todeta vuoden 2025 talousarvion valmisteluajataulusta seuraavaa:

- Lautakuntakäsittelyt 30.9.2024 mennessä
- Kunnanjohtajan talousarvioesitys KH:lle 10.10.2024
- KH:n talousarvioehdotus valtuustolle KH 4.11.2024
- Valtuuston talousarviokokous KV 11.11.2024.

Puheenjohtajan lisäysehdotukset hyväksyttiin yksimielisesti.

Kunnanvaltuuston puheenjohtaja Tony Björk poistui kokouksesta tämän pykälän aikana klo 19.26.

Päätös

Kunnanhallitus päätti yksimielisesti

1

hyväksyä liitteen mukaisen vuoden 2025 talousarvion laadintakehyksen

2

merkitä tiedoksi vuosien 2026–2027 taloussuunnitelman laadintakehyksen sillä lisäyksellä, että suunnitelmavuoden 2026 tulos on saatava positiiviseksi tarkentuvien verotuloennusteiden ja tarvittavin talouden sopeuttamistoimin, joita tarkastuslautakuntakin on edellyttänyt

3

kehottaa kaikkia toimialoja laatimaan vuoden 2025 talousarvioehdotuksensa toimielintasoisen toimintakatteen puitteissa

ottaen huomioon erikseen sitovan HSL:n määrärahan

4

kehottaa kaikkia palvelualueita kiinnittämään erityistä huomiota siihen, että talousarviovuoden sitovat toiminnalliset tavoitteet asetetaan siten, että ne tukevat Kirkkonummen kunnan taloudellisen tilan tasapainottamista suunnittelukauden aikana

5

kehottaa käynnistämään neuvottelut HSL:n johdon kanssa siitä, että kunnan maksuosuudet arvioidaan uudelleen ja hillitään maksuosuuden kasvua kestäväälle tasolle

6

todeta, että palvelualueiden ehdotukset vuoden 2025 talousarvioksi ja vuosien 2026 - 2027 taloussuunnitelmaksi tulee jättää kunnanhallitukselle viimeistään 30.9.2024

7

todeta vuoden 2025 talousarvion valmisteluaikataulusta seuraavaa:

- Lautakuntakäsittelyt 30.9.2024 mennessä
- Kunnanjohtajan talousarvioesitys KH:lle 10.10.2024
- KH:n talousarvioehdotus valtuustolle KH 4.11.2024
- Valtuuston talousarviokokous KV 11.11.2024.

Tiedoksi

palvelualueet

Selostus

Talousarviossa määritellään Kirkkonummen kunnan menot ja tulot sekä tavoitteet seuraavalle vuodelle, ja se sisältää myös kunnan investoinnit. Talousarvion lähtökohtana on kunnan hyväksytty kuntastrategia. Kuntalain mukaan kunnanvaltuuston on vuoden loppuun mennessä hyväksyttävä kunnalle seuraavaksi kalenterivuodeksi talousarvio. Samanaikaisesti valtuuston on hyväksyttävä vähintään kolmea vuotta koskeva taloussuunnitelma. Talousarvio on samalla suunnittelukauden ensimmäinen vuosi.

Kunnan talousarvion valmistelu on käynnistynyt huhtikuussa kunnan palvelualueiden kehysesityksillä. Kunnanvaltuusto käsitteli seminaarissaan 2.-3.5.2024 kunnan talouden skenaarioita ja talousarvioon vaikuttavia asioita.

Kunnanhallitus hyväksyy 10.6.2024 talousarvion raamiesityksen. Kirkkonummen kunnan lautakunnat käsittelevät talousarviota elokuun ja syyskuun 2024 aikana. Lautakuntien ehdotusten pohjalta kunnanjohtaja valmistelee talousarvioehdotuksen, joka julkaistaan 12.10.2024. Talousarvioehdotus etenee ensin kunnanhallituksen käsiteltäväksi 4.11.2024. Valtuusto hyväksyy talousarvion 2025 ja samalla taloussuunnitelman 2026–2027 kokouksessaan 11.11.2024. Talousarvion täytäntöönpano-ohjeet hyväksytään kunnanhallituksessa 25.11.2024. Toimielinten käyttösuunnitelmat hyväksytään viimeistään 31.1.2025.

Taloussuunnitelmassa esitetään kunnan toimintojen kehittämistavoitteet ja selvitetään, miten toiminta ja investoinnit rahoitetaan. Talousarviossa asetettujen tavoitteiden toteutumista seurataan ja valtuutetuille raportoidaan tilanteesta osavuosikatsauksissa.

Taloudellinen tilanne

Kuntataloudessa on lähivuosina tulojen ja menojen merkittävä epätasapaino. Talousarviotyötä haastavat hintojen nousu, Kirkkonummella korkealla tasolla pysyvä peruskorjaus- ja uudisinvestointien tarve sekä korkealla tasolla olevat infrainvestoinnit ja näistä johtuvat lisääntyvät korkomenot. Investointeihin liittyen poistot vaikuttavat tulokseen suuremmalla painoarvolla kuin ennen poistosuunnitelman uudistusta. Investointitaso ja sen vaikutus rahoituskuluihin on tuotu esiin kehysesityksessä. Tarvetta voi olla myös palveluiden määrän lisäämiseen esimerkiksi varhaiskasvatuksessa.

Kuntien talouteen tulevina vuosina voivat vaikuttaa normien poistotalkoot, valtionosuusjärjestelmän uudistaminen 2026, valtion talouden muut vaikutukset kuntiin, kiinteistöverouudistus sekä työllisyys- ja elinkeinopalveluiden järjestämistä koskeva muutos vuoden 2025 alusta.

Kunnan haasteena tulevina vuosina on kasvavat investoinnit sekä nousseet kustannukset. Vuonna 2023 toteutettu palkkaratkaisu nosti henkilöstömenoja (3 milj. euroa) erityisesti sivistystoimen osalta. Vuoden 2024 palkkaratkaisu nostaa henkilöstömenoja 0,9 miljoonaan euroa. Palkkoihin voi tulla lisää muutoksia, koska sopimukset esim. OVTES on neuvottelussa vuonna 2025.

Kirkkonummen kunnan vuosikate on kasvanut vuosina 2021–2023 (21,3 milj. euroa, 38,3 milj. euroa ja 42,3 milj. euroa). Vuosi 2023 oli erityisen hyvä ja kunta teki ylijäämää 23,7 milj. euroa vuonna 2023. Kunnan kumulatiivinen ylijäämä oli 44,9 milj. euroa vuonna 2023.

Kunnan tulevat vuodet näyttävät talouden näkökulmasta haasteellisimmilta. Kunnan tehtävien ja saatavien valtionosuuksien vähentyessä menojen sopeuttaminen on jatkossa haasteellisempaa. Riskinä on myös TE-uudistuksen kustannusten nousu lisääntyneitä valtionosuuksia korkeammiksi.

Toisaalta kunnan asukasluku on nousussa, mikä tuo kuntaan lisää verotuloja ja tehostaa toiminnan yksikkökustannuksia, mutta lisää investointien tarpeellisuutta.

Suomen Kuntaliitto on julkistanut uuden vuoden 2025 verotuloennusteen, jonka toteutuessa Kirkkonummi saa verotuloja 4,47 milj. euroa vuoden 2024 ennustetta enemmän. Kiinteistövero on sidottu rakennuskustannusindeksiin, joka on korottunut ja nostaa kunnan verotuottaja. Verotuloennuste vuodelle 2025 saattaa kuitenkin vielä muuttua. Uusi ennuste saadaan kesäkuun loppuun mennessä, jonka jälkeen kehysarviota voidaan vielä tarvittaessa muuttaa.

Valtionosuusjärjestelmän kautta valtio osallistuu lakisääteisten kunnallisten peruspalvelujen rahoitukseen. Valtionosuudet ovat merkittävin osa kuntiin kohdistuvaa valtionapujärjestelmää. Valtionosuudet määräytyvät laskennallisin perustein ja maksetaan kunnalle automaattisesti ilman erillistä hakemusta. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistaminen on käynnistynyt ja Petteri Orpon hallitusohjelman kirjauksen mukaan kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuus uudistetaan vastaamaan kuntien uutta roolia ja sote-uudistuksen voimaantulon sekä TE-uudistuksen jälkeistä tilannetta. Suomen Kuntaliitto on julkistanut uudet vuoden 2025 ennusteet valtionosuudesta, jonka toteutuessa Kirkkonummi saa valtionosuuksia 2,55 milj. euroa vuoden 2024 ennustetta enemmän. TE-palveluiden osuus valtionosuuksien ennusteesta on 4,9 milj. euroa.

Kehyksen laadinnassa on huomioitu mm. tulevien vuosien (TS2026-27) käyttöomaisuuden myyntivoittoihin on arvioitu SOTE-kiinteistöjen myynneistä saatavat myyntituotot. Vuoden 2025 talousarvioon sekä tulevien vuosien suunnitteluun vaikuttaa lisäksi mm HSL:n menojen huomattava lisäys sekä TE-palveluiden siirtyminen kunnalle.